



NGUYỄN THỊ MỸ LỘC (Tổng Chủ biên) - ĐỖ TẤT THIÊN (Chủ biên)
NGUYỄN CHUNG HẢI - NGUYỄN THỊ DIỄM MỸ
HUỲNH TÔNG QUYẾN - NGUYỄN THỊ HẠNH THY

Đạo đức

4

BẢN MẪU



NHÀ XUẤT BẢN
ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP HỒ CHÍ MINH



CÔNG TY CỔ PHẦN ĐẦU TƯ
XUẤT BẢN - THIẾT BỊ GIÁO DỤC VIỆT NAM

Lời nói đầu

Sách giáo khoa Đạo đức 4 được biên soạn nhằm giúp học sinh học tập, rèn luyện theo các chuẩn mực đạo đức, chuẩn mực pháp luật và kĩ năng sống cần thiết, phù hợp với lứa tuổi.

Nội dung sách gồm 12 bài theo 8 chủ đề đã được quy định trong *Chương trình Giáo dục phổ thông 2018*. Mỗi bài được thiết kế thành các hoạt động học tập đa dạng, hấp dẫn, gắn gũi trong cuộc sống thường ngày, gồm các phần:

Khởi động: khơi gợi cảm xúc đạo đức, khai thác kinh nghiệm với các chuẩn mực đạo đức, pháp luật và kĩ năng sống; đồng thời tạo tâm thế tích cực cho các em chuẩn bị tiếp thu bài mới.

Khám phá: Dẫn dắt học sinh tìm hiểu các chuẩn mực đạo đức, chuẩn mực pháp luật và kĩ năng sống thông qua các hoạt động như: quan sát tranh ảnh; kể chuyện theo tranh; thảo luận;...

Luyện tập: Củng cố, rèn luyện để phát triển kiến thức, kĩ năng, thái độ với các chuẩn mực đạo đức, pháp luật và kĩ năng sống đã được hình thành ở phần Khám phá.

Vận dụng: Hướng dẫn các em thực hiện những chuẩn mực đạo đức, pháp luật, kĩ năng sống đã học thông qua thực hành một số hoạt động, việc làm cụ thể gắn với cuộc sống thực tiễn.

Cuối bài học là *Lời khuyên* giúp các em dễ nhớ và dễ thực hiện.

Các thầy cô giáo sẽ luôn đồng hành, hướng dẫn, hỗ trợ các em trong suốt quá trình học tập.

Chúc các em có những giờ học thật vui và bổ ích.

CÁC TÁC GIẢ

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH



KHỞI ĐỘNG

Tạo tâm thế cho học sinh chuẩn bị vào bài học mới bằng các hoạt động như: nghe bài hát, tham gia trò chơi, quan sát tranh,...



KHÁM PHÁ

Thông qua các câu chuyện, hình ảnh học sinh được trải nghiệm, thảo luận, suy nghĩ để tìm kiến thức mới của bài học.



LUYỆN TẬP

Gồm những câu hỏi, bài tập giúp học sinh củng cố, rèn luyện kiến thức kỹ năng, thái độ được hình thành trong phần Khám phá.



VẬN DỤNG

Gồm những bài tập để học sinh thực hành, vận dụng kiến thức, kỹ năng bài học vào đời sống thực tiễn trong và ngoài giờ học.



Là các câu hỏi, yêu cầu nhằm định hướng nội dung kiến thức trọng tâm của bài học mà học sinh cần hướng tới, đạt được.

LỜI KHUYÊN

Là những câu ca dao, câu thơ đôn giản, ngắn gọn tóm tắt nội dung bài học.

BẢNG GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ Là phần giải thích nghĩa của các thuật ngữ mới và khó xuất hiện trong sách.

Chủ đề

BIẾT ƠN NGƯỜI LAO ĐỘNG

Bài
1

NGƯỜI LAO ĐỘNG
QUANH EM

MỜI ĐỢI

Học xong bài này, em sẽ:

- ★ Nêu được đóng góp của một số người lao động ở xung quanh.
- ★ Biết vì sao phải biết ơn người lao động.



KHỞ ĐỘNG

Nghe hoặc hát bài hát *Lớn lên em sẽ làm gì* của nhạc sĩ Trần Hữu Pháp và trả lời câu hỏi



- ? Em hãy kể tên những nghề nghiệp được nhắc đến trong bài hát.

Nam vội tiếp ngay: “Quý nhất là thời gian. Thầy giáo thường nói thời gian quý hơn vàng bạc. Có thời gian mới làm ra lúa gạo, vàng bạc!”.

Cuộc tranh luận thật sôi nổi, người nào cũng có lí, không ai chịu ai. Hôm sau, ba bạn đến nhà thầy giáo phân giải.

Nghe xong, thầy mỉm cười rồi nói:

– Lúa gạo quý vì ta phải đổ bao mồ hôi mới làm ra được. Vàng cũng quý vì nó rất đắt và hiếm. Còn thời gian đã qua đi thì không lấy lại được, đáng quý lắm. Nhưng lúa gạo, vàng bạc, thời gian vẫn chưa phải là quý nhất. Ai làm ra lúa gạo, vàng bạc, ai biết dùng thời gian? Đó chính là người lao động, các em ạ! Không có người lao động thì không có lúa gạo, không có vàng bạc, nghĩa là tất cả mọi thứ đều không có và thời gian cũng trôi qua một cách vô vị mà thôi.

(Theo Trịnh Mạnh – Tiếng Việt 5, tập 1, NXB Giáo dục Việt Nam, 2014)

?

a. Bài học quý mà Hùng, Quý và Nam nhận được là gì?

b. Theo em, vì sao phải biết ơn người lao động?



LUYỆN TẬP

1. Nhận xét các ý kiến sau

1. Những người lao động kiếm được nhiều tiền mới có đóng góp cho xã hội.

2. Tất cả sản phẩm trong xã hội có được là nhờ những người lao động.

3. Chỉ cần biết ơn những người lao động mà mình sử dụng sản phẩm do họ làm ra.

4. Cuộc sống và xã hội tốt đẹp hơn là nhờ công lao của tất cả người lao động.

2. Em đồng tình hay không đồng tình với lời nói, việc làm nào sau đây? Vì sao?





KHÁM PHÁ

1. Quan sát tranh và trả lời câu hỏi



?

- Em hãy nêu những đóng góp của người lao động trong các tranh trên.
- Hãy kể thêm đóng góp của một số người lao động khác mà em biết.

2. Đọc câu chuyện và trả lời câu hỏi

CÁI GÌ QUÝ NHẤT

Một hôm, trên đường đi học về, Hùng, Quý và Nam trao đổi với nhau xem ở trên đời này, cái gì quý nhất.

Hùng nói: "Theo tớ, quý nhất là lúa gạo. Các cậu có thấy ai không ăn mà sống được không?".

Quý và Nam cho là có lí. Nhưng đi được mươi bước, Quý vội reo lên: "Bạn Hùng nói không đúng. Quý nhất phải là vàng. Mọi người chẳng thường nói quý như vàng là gì? Có vàng là có tiền, có tiền sẽ mua được lúa gạo!".

6

Bài 2

EM BIẾT ƠN NGƯỜI LAO ĐỘNG

MONG ĐỢI

Học xong bài này, em sẽ:

- ★ Thể hiện được lòng biết ơn người lao động bằng lời nói, việc làm cụ thể phù hợp với lứa tuổi.
- ★ Nhớ nhờ bạn bè, người thân có thái độ, hành vi biết ơn những người lao động.



KHỞ ĐỘNG

Tham gia trò chơi *Nghề gì?*





KHÁM PHÁ

1. Đọc câu chuyện và trả lời câu hỏi

BUỔI HỌC ĐẦU TIÊN

Năm nay, lớp 4A có cô giáo mới. Buổi đầu tiên làm quen với lớp, cô giáo yêu cầu:

- Các em hãy giới thiệu đôi nét về bản thân và gia đình mình.
- Cả lớp sôi động hẳn lên, bạn nào cũng hào hứng:
- Thưa cô, em tên là Hồng. Bố mẹ em là công nhân nhà máy điện!
 - Thưa cô, em tên là Sơn. Bố em là bộ đội biên phòng, mẹ em là giáo viên ạ!
 - Thưa cô, em tên là Trang. Bố em là phóng viên, mẹ em là bác sĩ ạ!
- Đến lượt Hà, cũng như các bạn, em kể rất tự hào:
- Thưa cô, em là Hà. Bố mẹ em đều làm nghề quét rác ạ!

Trong lớp bỗng rộ lên những tiếng cười. Hà ngơ ngác nhìn quanh, rồi như hiểu ra, mặt em đỏ bừng, rơm rớm nước mắt. Cô giáo bước đến bên Hà, âu yếm đặt tay lên vai em:

- Cảm ơn bố mẹ em, những người lao động đã giữ cho thành phố của chúng ta luôn sạch đẹp. Không có nghề nào là tầm thường, chỉ có những kẻ lười biếng, vô công rồi nghề mới đáng xấu hổ.

Không khí im lặng bao trùm lớp học. Những bạn lúc trước cười to nhất, giờ cúi mặt ngượng ngùng. Một bạn rụt rè đứng dậy:

- Thưa cô, chúng em thật có lỗi. Chúng em xin lỗi cô, xin lỗi bạn Hà!

(Theo Thuý Dung, Đạo đức lớp 4, NXB Giáo dục Việt Nam, 2014)



- Vì sao một số bạn trong lớp lại cười khi nghe bạn Hà kể về nghề nghiệp của bố mẹ mình?
- Chúng ta nên có thái độ như thế nào với người lao động?

2. Quan sát tranh và thực hiện yêu cầu





?

- Em hãy nêu những lời nói, việc làm thể hiện lòng biết ơn người lao động trong các tranh trên.
- Em hãy kể thêm các biểu hiện của sự biết ơn đối với người lao động.



LUYỆN TẬP

1. Em đồng tình hay không đồng tình với lời nói, việc làm của bạn nào sau đây? Vì sao?





3. Xử lí tình huống

Tình huống 1

Một hôm, Nam và Quân chia sẻ với nhau về nghề nghiệp của bố mình. Quân rất tự hào vì bố của Quân là công nhân. Nam cũng rất hãnh diện vì bố mình là nhà báo. Quân thắc mắc: “Nhà báo có đóng góp gì cho xã hội vậy Nam?”

? Nếu là Nam, em sẽ trả lời bạn như thế nào?

Tình huống 2

Hồng đọc được một bài viết về tấm gương người lao động trên báo Tuổi trẻ. Hồng cảm thấy rất ngưỡng mộ và yêu quý tấm gương này nên chia sẻ với Lan. Lan bảo: “Đầy đầu phải là người thân của mình mà mình phải yêu quý, biết ơn. Hay đầu có nuôi sống mình.”

? Nếu là Hồng, em sẽ ứng xử như thế nào?



VẬN DỤNG

1. Sưu tầm một số câu ca dao, tục ngữ, bài thơ, bài hát,... về người lao động.
2. Tìm hiểu và chia sẻ với bạn về một người lao động quanh em.

LỜI KHUYÊN

Cơm ăn, áo mặc, bánh quà,...
Do người lao động làm ra mỗi ngày
Em ơi nhớ lấy điều này
Biết ơn, kính trọng việc hay nên làm!

em đi cụ về nhà. Căn nhà tồi tàn, chẳng có nhiều đồ đạc: một cái tủ và một cái giường đơn. Em đỡ cụ lên giường và về gọi bà nội em ra giúp đỡ cụ. Nghe em nói, bà em vội chạy sang nhà cụ Loan.

Sau vài phút xem xét, bà em nói:

– Cụ bị cảm lạnh, bây giờ cháu đi nhóm lửa sưởi ấm cho cụ ấy đi.

Bà nội em về nhà lấy một cái áo len của mình thay vào chỗ áo ướn của cụ Loan. Bà đắp chăn cho cụ xong về lấy mấy thứ cần thiết sang xoa bóp và cho cụ uống thêm mấy viên thuốc cảm.

Mười phút sau, cụ Loan hết run. Người cụ ấm dần và từ từ mở mắt. Cụ không ngồi dậy được mà chỉ nhìn em và bà nội với đôi mắt biết ơn.

Bà em nói:

– Chiều nay, cụ sẽ khỏi. Bây giờ, cụ ngủ đi cho khỏe.

Bà em kéo chăn đắp kín ngực cho cụ và bảo em:

– Cháu ra giếng nước mang rau về. Thành thạo, bà cháu ta sẽ sang xem xét tình hình cụ.

Đến chiều, mưa chỉ còn tí tách. Cô Hoa, con gái bà cụ đạp xe đến. Cô rất xúc động khi biết chuyện xảy ra.

Cô nói với bà em:

– Cháu cảm ơn cô nhiều, nếu không có cô và cháu Phương thì không biết mẹ cháu sẽ ra sao!

Cô Hoa ở lại để chăm sóc mẹ.

Em thủ thỉ:

– Bà ơi! Bà tốt với cụ Loan nhỉ!

Bà vuốt tóc em cười hiền hậu:

Thương người như thể thương thân mà cháu!

(Theo <https://loga.vn/bai-viet/ke-mot-cau-chuyen-ve-nguoi-co-tam-long-nhan-hau-8108>)

?

- Cụ Loan đã gặp phải những khó khăn gì?
- Phương và bà nội đã làm gì để giúp đỡ cụ Loan? Vì sao Phương và bà nội lại làm như vậy?
- Theo em, vì sao phải cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn?

2. Xử lý tình huống

Tình huống 1

Đang vẽ tranh thì bút chì bị gãy, An liền vứt đi và nói sẽ mua chiếc khác.

- ? Nếu biết việc làm của An, em sẽ ứng xử như thế nào?

Tình huống 2

Cô bán bánh giò vừa đẩy xe vừa rao: “Bánh giò đây!”. Hằng thấy các bạn đang nhại lại giọng của cô.

- ? Nếu là Hằng, em sẽ ứng xử như thế nào?

Tình huống 3

Mẹ dẫn Ngọc đi tiêm vắc-xin. Về nhà, Ngọc nói với chị Ngân: “Em ghét bác sĩ lắm vì bác sĩ tiêm thuốc làm em đau.”.

- ? Nếu là Ngân, em sẽ ứng xử như thế nào?



VẬN DỤNG

- Hãy chia sẻ với bạn bè, người thân về những lời nói, việc làm thể hiện sự biết ơn của em với người lao động.
- Em hãy nhắc nhở bạn bè, người thân thực hiện lời nói, việc làm thể hiện lòng biết ơn người lao động.

LỜI KHUYÊN

Ai ơi bụng bát cơm đây
Đẻo thơm một hạt dâng cay muôn phần.
(Ca dao)

Chủ đề

CẢM THÔNG, GIÚP ĐỠ NGƯỜI GẶP KHÓ KHĂN

Bài
3

EM NHẬN BIẾT SỰ CẢM THÔNG, GIÚP ĐỠ NGƯỜI GẶP KHÓ KHĂN

MONG ĐỢI

Học xong bài này, em sẽ:

- ★ Nêu được một số biểu hiện của sự cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn.
- ★ Biết vì sao phải cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn.



KHỞ ĐỘNG

Tham gia trò chơi *Bịt mắt tìm đồ vật* và trả lời câu hỏi



?

Em có cảm giác như thế nào khi không nhìn thấy mọi thứ xung quanh?



KHÁM PHÁ

1. Quan sát tranh và trả lời câu hỏi



?

- Các bạn đã làm gì để cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn?
- Em hãy kể thêm những biểu hiện khác của sự cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn.

2. Đọc câu chuyện và trả lời câu hỏi

THƯƠNG NGƯỜI NHƯ THỂ THƯƠNG THÂN

Mấy hôm nay, trời rét căm căm. Các nhà trong xóm đóng cửa kín mít để tránh gió. Trên đường, chỉ có lác đác người qua lại. Trời sáng, gió thổi lạnh buốt, mưa rơi rả rích. Em ra giếng nước của xóm rửa rau xà lách. Em mặc áo ấm và khoác áo mưa mà vẫn run cầm cập. Trong khi đó cụ Loan đang múc nước mà chỉ mặc phong phanh. Mưa và gió lạnh tê tái làm cụ run lấy bầy, mức nước xong định ra về thì cụ quy xuống. Cụ cố tựa vào tường, mắt nhìn em như cầu cứu. Em hoảng hốt vội chạy ra đỡ cụ dậy. Nhìn khuôn mặt cụ tái nhợt, người lạnh cóng,

3. Đọc các ý kiến và thực hiện yêu cầu

- Cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn để họ có thêm sức mạnh, niềm tin trong cuộc sống.
- Không phải ai cũng luôn gặp những điều may mắn nên chúng ta cần cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn.
- Cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn thể hiện mình là người tử tế.



- Em cảm thấy tâm đắc nhất với ý kiến nào? Vì sao?
- Em hãy kể thêm các ý nghĩa của việc cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn.
- Theo em, tại sao phải cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn?



LUYỆN TẬP

1. Nhận xét hành động của các bạn trong những tình huống sau

Tình huống 1

Nhóm học tập của An có một bạn bị tật ở chân. An cảm thấy khó chịu và không muốn chơi cùng bạn.

An nói với Hà: “Thật phiền phức! Mình cảm thấy rất bất tiện cho nhóm.”. An và Hà thỏa thuận với nhau sẽ không chơi cùng bạn.

Thật phiền phức!



Tình huống 2

Thấy Tâm bị ngã giữa sân trường, Lan tò ra thích thú: “Đáng đời! Không cẩn thận thì phải chịu thôi!”. Nói xong, Lan chạy đi chỗ khác.



Bài
4

EM THỂ HIỆN SỰ CẢM THÔNG, GIÚP ĐỠ NGƯỜI GẶP KHÓ KHĂN

MONG ĐỢI

Học xong bài này, em sẽ:

- ★ Cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn bằng những lời nói, việc làm cụ thể phù hợp với lứa tuổi.
- ★ Sẵn sàng cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn phù hợp với khả năng của bản thân.



KHỞ ĐỘNG

Tham gia trò chơi *Sóng xô* và trả lời câu hỏi



?

- Theo em, “con sóng” tượng trưng cho điều gì trong cuộc sống?
- Khi thấy một ai đó gặp “sóng gió” chúng ta cần làm gì?

Tình huống 3

Sáng nay, thấy bạn Toàn buồn bã vì bị bố mắng, Đức liền hỏi han, chia sẻ và động viên bạn.



2. Đưa ra lời khuyên

Sau khi nghe thấy Tổng phụ trách Đội phát động phong trào tặng quà để cho trẻ em mồ côi, bạn Hoàng nói với em: "Minh không quen biết các bạn đó, nên mình không quen góp đâu. Việc này chẳng có ích lợi gì cho mình cả!".

? Em sẽ khuyên bạn như thế nào để bạn hiểu được ý nghĩa của việc cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn?

3. Đọc tình huống và trả lời câu hỏi

Tình huống

Thấy Hạnh buồn bã vì bố vừa nhập viện tối qua, An đến hỏi thăm nhưng lại khoe: "Bố mình khỏe lắm, hồi trước còn đạt huy chương thể thao.". Hạnh nghe vậy thì càng buồn hơn.

?

- Em có nhận xét gì về lời nói và hành động của An?
- Nếu em là An, em sẽ làm gì để thể hiện mình là người biết cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn?



VẬN DỤNG

Sưu tầm câu chuyện hoặc hình ảnh về một tấm gương biết cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn và chia sẻ với các bạn trong lớp.

LỜI KHUYÊN

Một miếng khi đói bằng một gói khi no.
(Tục ngữ)



KHÁM PHÁ

1. Đọc câu chuyện dưới đây và trả lời câu hỏi

MỘT LÍ SỮA

Một ngày mùa đông lạnh giá, có cậu bé nghèo gõ cửa hết nhà này đến nhà nọ để bán hàng, kiếm tiền trang trải học phí. Đúng lúc đói bụng mà trong túi không còn tiền, cậu quyết định tới ngôi nhà tiếp theo để hỏi xin một bữa ăn.



Tối nọ, cậu bé không dám mở lời khi thấy một cô bé ra mở cửa. Thay vì xin một bữa ăn, cậu bé hỏi xin một cốc nước.

Biết cậu bé đói bụng, cô bé nhanh chóng đem tới một ly sữa. Cậu bé vui sướng cầm lấy, chậm rãi uống hết rồi hỏi: “Tớ nợ cậu bao nhiêu thế?”.

Cô bé đáp: “Cậu không nợ bao nhiêu cả. Ai cũng có lúc khó khăn và cần được giúp đỡ. Mẹ dạy tớ không bao giờ nhận tiền khi làm một điều tốt”.



Cậu bé nói: “Vâng, tớ cảm ơn cậu rất nhiều!”.

Rời khỏi ngôi nhà, cậu bé tên Ken-li không chỉ no bụng mà còn có thêm niềm tin vào cuộc sống, tự nhủ sẽ cố gắng học tập và không bao giờ bỏ cuộc.

Nhiều năm sau, cô bé tốt bụng đó đã bị bệnh. Các bác sĩ địa phương không thể chữa trị nên chuyển cô đến bệnh viện trên thành phố.

Được mời đến hội chẩn, bác sĩ Ha-uốt Ken-li bất ngờ khi nghe tên thị trấn nơi cô gái kia sinh sống. Bác sĩ lập tức đi thẳng đến phòng bệnh. Anh nhận ra ngay cô bé năm nào. Anh quay về phòng hội chẩn, quyết tâm dốc sức cứu sống cô gái.

Một thời gian trôi qua, cô gái đã khỏi bệnh. Đến lúc cô chuẩn bị xuất viện, bác

Tình huống 2

Lớp 4C có thêm một học sinh mới từ tỉnh khác chuyển về. Bạn tên là Mây, người bé nhỏ, nói tiếng địa phương nghe rất lạ và quần áo bạn mặc không giống với các bạn trong lớp. Vì vậy, Mây thường bị một số bạn nam trong lớp trêu chọc, nhại giọng nói và xì xào, bình phẩm về trang phục,... Điều này khiến Mây rất buồn và mặc cảm.

? *Hãy nêu ý kiến của em để giúp bạn Mây vượt qua khó khăn, tiếp tục đến lớp.*

4. Thuyết trình ngắn về sự sẵn sàng cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn

?

- Tại sao cần phải sẵn sàng cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn?
- Em có sẵn sàng cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn bằng những lời nói và hành động phù hợp với lứa tuổi không? Vì sao?



VẬN DỤNG

- Chia sẻ về những việc em đã làm để cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn.
- Thực hiện những việc thể hiện việc cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn tại nơi em đang sinh sống và chia sẻ với các bạn trong lớp.

LỜI KHUYÊN

*Bao mảnh đời khốn khó
Cuộc sống lắm âu lo
Nếu được em hãy cho
Niềm vui tràn đầy đó.*

- d. Hình như bạn đang mệt. Minh sẽ nhờ cô giáo giúp bạn.
- e. Minh tin rằng bạn sẽ sớm khỏe thôi. Bạn cố gắng lên nhé!

? Theo em, những lời nói trên có thể sử dụng trong trường hợp nào để thể hiện sự cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn?

2. Quan sát tranh và thảo luận nhóm



? Em hãy đoán xem bạn trong tranh dự định làm gì. Vì sao các bạn lại làm như vậy?

3. Xử lý tình huống

Tình huống 1

Mấy hôm nay, Hưng không đi học. Giờ sinh hoạt lớp, cô giáo buồn bã thông báo:

– Như các em đã biết, mẹ bạn Hưng lớp ta bị ốm đã lâu, nay bố bạn ấy lại mới bị tai nạn giao thông. Hoàn cảnh gia đình bạn đang rất khó khăn. Chúng ta cần phải giúp bạn Hưng vượt qua khó khăn này.

? Em hãy đề xuất những việc có thể làm trong khả năng của mình để giúp Hưng.



?

- Em hãy nhận xét việc làm của các bạn trong tranh.
- Em có sẵn sàng giúp đỡ người gặp khó khăn, phù hợp với khả năng của mình không? Vì sao?
- Hãy kể thêm những hành động khác thể hiện sự cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn mà em biết.



LUYỆN TẬP

1. Liên tưởng tình huống phù hợp

- Để cháu giúp bà nhé!
- Nếu bạn muốn đi đâu có thể nói mình giúp nhé!
- Chắc bố của bạn chưa hiểu bạn thôi. Minh nghĩ bố rất thương bạn.

sĩ Ken-li yêu cầu phòng hành chính gửi hoá đơn viện phí cho anh. Bác sĩ nhìn tờ giấy, viết vài dòng rồi mới gửi đi.



Cầm hoá đơn, cô gái không dám mở ra bởi cô biết rằng cô sẽ phải dành cả phần đời còn lại để trả nợ. Thế nhưng, đến lúc nhìn xuống, cô vỡ òa vì lời nhắn của bác sĩ Ken-li:

“Đã được thanh toán đầy đủ bằng một li sữa.

Kí tên: Bác sĩ Ha-uốt Ken-li”.

?

(Theo truyencotich.vn/qua-tang-cuoc-song/mot-li-sua.html)

- Cô bé đã làm gì khi thấy cậu bé nghèo đến gõ cửa nhà mình?
- Vì sao hoá đơn viện phí đã được bác sĩ Ha-uốt Ken-li thanh toán?
- Em rút ra được bài học gì qua câu chuyện trên?

2. Quan sát tranh và thực hiện yêu cầu



20



KHÁM PHÁ

1. Quan sát tranh và thực hiện yêu cầu



?

- Bạn nào trong tranh thể hiện sự yêu lao động?
- Kể thêm các biểu hiện của yêu lao động mà em biết.

2. Đọc câu chuyện và trả lời câu hỏi

TÚI LÚA MÌ

Ngày xưa, có hai chú chuột tên là Crúc và Véc sống chung với một chú gà trống. Một hôm gà trống quét sân thấy một túi lúa mì rơi trên mặt đất.

– Crúc ơi, Véc ơi! Hãy xem đây. Mình tìm được gì này! – Gà trống gọi.

Hai chú chuột cùng chạy lại nói:

– A! Một túi lúa mì! Đem đập lúa, mang hạt đến cối xay, nhào bột, nhóm lò và nướng bánh đi!

– Nhưng ai sẽ làm những việc này? – Gà trống hỏi.

– Không phải tôi! – Một chú chuột nói.

– Cũng không phải tôi! – Chú chuột kia nói.

– Được, tôi sẽ làm tất cả.

Gà trống bắt tay vào việc đập lúa, vác túi lúa trên vai và đến cối xay, nhóm lửa, nhào bột sau đó đưa bột vào lò. Hai chú chuột lại nhảy múa reo hò. Bánh chín, gà trống kéo ra, đặt lên bàn. Hai chú chuột vội chạy ngay đến, chẳng cần ai mời.

– Ố! Đói quá! – Crúc kêu lên.

– Minh thèm quá! – Véc cũng kêu lên.

– Đợi chút nào! Các bạn hãy nói cho tôi biết, ai tìm ra túi lúa mì? – Gà trống nói.

– Anh chứ ai. – Cả hai chú cùng nói.

– Thế ai đập lúa, nhào bột, nhóm lò và nướng bánh? – Gà trống hỏi.

– Tất cả là anh. – Cả hai chú chuột lí nhí trả lời.

– Thế các chú làm gì?

Không biết trả lời thế nào? Crúc và Véc lúng túng bỏ chạy ra khỏi bàn. Gà trống không gọi lại vì không thể mời những kẻ lười lao động ăn bánh.

(Theo truyendangian.com Truyện dân gian U-crai-na)

?

a. Các nhân vật trong câu chuyện trên thể hiện việc yếu lao động như thế nào?

b. Việc làm đó đã mang lại kết quả gì?

c. Em rút ra được bài học gì qua câu chuyện trên?



3. Đọc các ý kiến và trả lời câu hỏi



Lao động giúp chúng ta khỏe mạnh hơn.



Lao động giúp chúng ta tạo được nhiều niềm vui.



Lao động giúp chúng ta thấy mình có ích hơn.



Lao động giúp chúng ta được mọi người yêu quý hơn.



- Em hãy nêu thêm những lợi ích khác của việc yêu lao động.
- Vì sao phải yêu lao động?



LUYỆN TẬP

1. Bày tỏ ý kiến

- Chỉ có những người nghèo mới cần phải lao động.
- Lười lao động dễ dẫn tới mắc phải các tệ nạn xã hội.
- Lao động không chỉ giúp ấm no mà còn tạo ra niềm vui trong cuộc sống.
- Lao động trí óc có giá trị hơn lao động chân tay.
- Lao động là việc chỉ dành riêng cho người lớn.

2. Xử lý tình huống

Tình huống 1

Sáng nay, cả lớp đi lao động trồng cây xung quanh trường. Hạnh đến rủ Hương cùng đi. Trời lạnh, Hương ngại không muốn ra khỏi nhà nên nhờ Hạnh xin phép có nghỉ với lí do là bị ốm.



Nếu là Hạnh, em sẽ làm gì?

Chủ đề

YÊU LAO ĐỘNG

Bài
5

EM YÊU LAO ĐỘNG

MONG ĐỢI

Học xong bài này, em sẽ:

- ★ Nêu được một số biểu hiện của yêu lao động.
- ★ Biết vì sao phải yêu lao động.



KHỞ ĐỘNG

Em hãy đọc bài thơ và trả lời câu hỏi

GIỌT MỒ HÔI

Mồ hôi mà đổ xuống đồng,
Lúa mọc trũng trũng sáng cả đôi nương.
Mồ hôi mà đổ xuống vườn,
Dâu xanh lá tốt vấn vương tơ tằm.
Mồ hôi mà đổ xuống đầm,
Cá lội phía dưới, rau nằm phía trên.
Mồ hôi xuống, cây mọc lên,
Ăn no đánh thắng, dân yên nước giàu.

Thanh Tịnh



- ❓ Em hãy cho biết hình ảnh giọt mồ hôi trong bài thơ trên thể hiện điều gì.



KHÁM PHÁ

1. Đọc câu chuyện và trả lời câu hỏi

MỘT NGÀY CỦA PÊ-CHI-A

Bà mẹ đi làm lúc trời còn chưa sáng. Bà đánh thức cậu con trai Pê-chi-a chín tuổi dậy và dặn:

– Hôm nay con bắt đầu nghỉ hè. Mẹ giao cho con việc làm ngày hôm nay. Con hãy trồng một cây bên cạnh nhà và đọc cuốn sách “Những dãy núi xanh xa xôi” này nhé!

Pê-chi-a nghĩ: Mình ngủ thêm chút nữa... Em nằm xuống và ngủ thiếp đi ngay. Khi Pê-chi-a tỉnh dậy, mặt trời đã lên cao. Em muốn bắt tay vào việc ngay, nhưng lại nghĩ: Còn kịp chán!

Pê-chi-a ngồi dưới gốc cây lê cao rậm rạp và tự nhủ: Mình ngồi một chút nữa thôi, rồi sẽ bắt tay vào việc.

Nửa giờ sau Pê-chi-a đi ra vườn, hái quả ăn, rồi đuổi bắt bướm. Sau một hồi chạy nhày, mệt quá, Pê-chi-a lại ngồi dưới gốc lê, quên cả lời mẹ dặn.

Buổi chiều, bà mẹ về và hỏi:

– Nào con, hãy kể cho mẹ nghe xem con đã làm được những gì nào.

Nhưng Pê-chi-a đã không làm gì cả. Em thấy xấu hổ khi nhìn vào mắt mẹ.

– Con hãy đi theo mẹ. Mẹ sẽ chỉ cho con xem mọi người đã làm được những gì trong một ngày con đã để hoài phí.

Bà mẹ cấm tay Pê-chi-a dắt đi. Bà đưa con đến cánh đồng đã cày xới và nói:



– Hôm qua, ở đây là cánh đồng rạ, còn hôm nay nó đã được cày xới. Người công nhân lái máy cày đã làm việc suốt ngày. Con con thì ngồi không!

Tình huống 2

Chiều nay, Chung được bố mẹ giao cho việc nhổ cỏ ngoài vườn. Đúng lúc Chung đang ra vườn nhổ cỏ thì Tinh sang rủ đi đá bóng. Thấy Chung ngần ngại, Tinh bảo: “Đỡ đấy, mai nhổ cũng được mà!”

? Nếu là Chung, em sẽ ứng xử như thế nào?

Tình huống 3

Hằng ngày, ngoài giờ học Tâm thường xuyên làm các công việc gia đình như rửa bát, dọn dẹp nhà cửa, tưới rau, cho gà ăn,... Ai cũng khen Tâm biết yêu quý lao động. Nhưng Lan lại nói với Tâm: “Là học sinh không nên mất thời gian làm việc nhà mà chỉ cần tập trung học để có thành tích cao.”

? Nếu là Tâm, em sẽ nói với Lan như thế nào?



VẬN DỤNG

1. Chia sẻ với các bạn những việc em đã và sẽ làm thể hiện tình yêu lao động.
2. Sưu tầm một số câu ca dao, tục ngữ, danh ngôn, bài hát, câu chuyện,... về tình yêu lao động.

LỜI KHUYÊN

*Có làm thì mới có ăn,
Không dùng ai để đem phần đến cho.*

- Bà dẫn con đến một đồng thóc lớn:
- Buổi sáng, những hạt thóc này còn nằm trên những bông lúa. Người công nhân lái máy liên hợp đã gặt, đập lúa. Còn con thì ngồi không!
- Cuối cùng hai mẹ con rẽ vào thư viện.
- Người giữ sách chỉ lên cái giá lớn có rất nhiều sách:
- Đây là những cuốn sách mà mọi người đã đọc xong trong ngày hôm nay.



- “Còn mình thì lại ngồi không!” – Pê-chi-a nghĩ.
- Em cảm thấy xấu hổ khi nghĩ về điều ấy. Giờ đây em đã hiểu ra rằng thế nào là một ngày hoài phí.
- (Theo V.A. Xu-khôm-lin-xki, Đạo đức 4, NXB Giáo dục Việt Nam, 2018)

- ?
- Những người lao động trong câu chuyện đã tích cực làm việc như thế nào?
 - Pê-chi-a đã nhận ra bài học gì từ những tấm gương lao động đó?

2. Quan sát tranh và trả lời câu hỏi





Bài
6

EM TÍCH CỰC THAM GIA LAO ĐỘNG

MONG ĐỢI

Học xong bài này, em sẽ:

- ★ Tích cực, tự giác tham gia hoạt động lao động phù hợp với khả năng của bản thân.
- ★ Quý trọng người yêu lao động; không đồng tình với những biểu hiện lười lao động.



KHỞ ĐỘNG

Đọc bài đồng dao và trả lời câu hỏi

CÁI BỔNG

Cái Bống là cái Bống bang
Khéo sây, khéo sàng cho mẹ nấu cơm.
Mẹ Bống đi chợ đường trơn
Bống ra gánh đỡ chạy cơn mưa ròng.



? Trong bài đồng dao trên, Bống đã có việc làm gì đáng khen?

Tình huống 2

Tiến rất tự giác và tích cực tham gia các hoạt động lao động nhưng lại thường bỏ bê việc học nên kết quả học tập sa sút. Bố mẹ biết chuyện bèn không muốn cho Tiến tham gia các hoạt động lao động này nữa.

? Nếu là Tiến, em sẽ làm gì?



VẬN DỤNG

1. Chia sẻ với các bạn về tấm gương lao động tích cực, tự giác mà em biết.
2. Xây dựng và thực hiện kế hoạch tham gia lao động của em trong gia đình.

Gợi ý:

Tên công việc của gia đình	Việc em có thể tham gia	Thời gian thực hiện	Kết quả
.....
.....
.....

LỜI KHUYÊN

*Nên thợ, nên thầy nhờ có học
No ăn, no mặc bởi hay làm.*



2. Bạn nào trong tranh tích cực, tự giác tham gia lao động? Vì sao?

3. Đọc tình huống và trả lời câu hỏi

Tình huống 1

Đang phụ mẹ tưới cây ngoài sân, Hoàng thấy một cô lao công mồ hôi nhễ nhại đi tới và ngồi nghỉ trước cổng nhà mình. Hoàng liền xin phép mẹ đi lấy nước cho cô uống. Mẹ Hoàng rất vui vì thấy con mình biết quý trọng người lao động.

Tình huống 2

Phượng và Hà đang chơi trong nhà thì mẹ về. Thấy mẹ chở hàng nặng, mặt đỏ bừng vì phải đi giữa trưa nắng, hai bạn thương mẹ lắm. Không ai bảo ai, cả

Chủ đề

TÔN TRỌNG TÀI SẢN
CỦA NGƯỜI KHÁC

Bài
7

EM TÔN TRỌNG TÀI SẢN
CỦA NGƯỜI KHÁC

MONG ĐỢI

Học xong bài này, em sẽ:

- ★ Nêu được một số biểu hiện tôn trọng tài sản của người khác.
- ★ Biết vì sao phải tôn trọng tài sản của người khác.
- ★ Thể hiện thái độ tôn trọng tài sản của người khác bằng những lời nói, việc làm cụ thể phù hợp.
- ★ Nhắc nhở bạn bè, người thân tôn trọng tài sản của người khác.



KHỞ ĐỘNG

Chia sẻ cùng bạn



?

- Em đã bao giờ tự ý sử dụng tài sản của người khác chưa?
- Nếu được làm lại, em sẽ làm gì khi ấy?

hai cùng chạy vội ra mở cổng, phụ mẹ mang đồ vào trong nhà, rồi cùng nhau lấy khăn lau mồ hôi và lấy nước cho mẹ uống.

❓ Các bạn Hoàng, Phượng và Hà đã thể hiện sự quý trọng người yêu lao động như thế nào?



LUYỆN TẬP

1. Lựa chọn những hành vi, việc làm thể hiện tích cực, tự giác trong lao động

- Khí được bố mẹ giao việc gì, Thanh thường lấy lý do bận học bài để không làm.
- Tài tham gia đầy đủ và nhiệt tình các buổi lao động tại sân trường.
- Ngoài giờ học ở trường và ở nhà, Phụng thường giúp mẹ bán hàng ngoài chợ.
- Khí tới lượt mình trực nhật, Bắc thường tìm lí do để đi muộn.
- Khí thực hiện công việc trong nhóm, Đạt luôn tranh làm những công việc nhẹ nhàng nhất.
- Nhà có vườn rộng, Hiến xin bố mẹ mua đàn gà về để nuôi.

2. Bày tỏ ý kiến

a. Trong buổi học đầu tiên của lớp 4B, khi nghe bạn Hưng giới thiệu bố mình là phụ bếp, Bình và Kiên cho rằng nghề đó không quan trọng như những nghề bác sĩ, kĩ sư mà bố mẹ các bạn ấy đang làm.

❓ Em có đồng tình với Bình và Kiên không? Vì sao?

b. Thu chỉ tự giác và tích cực làm những công việc gia đình mà bố mẹ thường tiến, còn những việc không có tiền thưởng, em chỉ làm một cách qua loa.

❓ Em có đồng tình với bạn Thu không? Vì sao?

3. Xử lý tình huống

Tình huống 1

Bố mẹ đi làm xa, Lan sống cùng ông bà ở quê. Lan luôn tích cực, tự giác để giúp đỡ ông bà công việc nhà. Tuy nhiên, vì thương cháu nên ông bà yêu cầu Lan chỉ cần tập trung vào việc học, còn mọi việc để ông bà lo.

❓ Nếu là Lan, em sẽ nói với ông bà thế nào?

Chủ đề

BẢO VỆ CỦA CÔNG



BÀI 8 EM BẢO VỆ CỦA CÔNG

MONG ĐỢI

Học xong bài này, em sẽ:

- ★ Nêu được một số biểu hiện của bảo vệ của công.
- ★ Biết vì sao phải bảo vệ của công.
- ★ Có những việc làm cụ thể để bảo vệ của công.
- ★ Nhắc nhở mọi người giữ gìn, bảo vệ của công.



KHỞ ĐỘNG

Quan sát ảnh và thực hiện yêu cầu



- Em hãy kể tên các công trình công cộng trong các hình ảnh trên.
- Em hãy kể một số việc cần làm để bảo vệ công trình công cộng.

Bác tìm đến nhà và gửi Nam quà để cảm ơn nhưng bạn không nhận vì cho rằng đó là việc nên làm đối với mỗi người.

Sau đó, bác đã tìm đến tận trường của Nam và thông báo cho thầy, cô giáo về việc làm của Nam. Trong buổi chào cờ, Nam đã được thầy Hiệu trưởng tặng giấy khen vì đức tính thật thà, trung thực, biết tôn trọng tài sản của người khác. Việc làm của bạn có ý nghĩa và đáng được trân trọng.

(Theo Phạm Thị Nga – Giáo dục đạo đức, lối sống cho học sinh lớp 4, NXB Giáo dục Việt Nam, 2021)



- Vì sao Nam được thầy Hiệu trưởng tuyên dương trước toàn trường?
- Việc làm của Nam có ý nghĩa gì?
- Theo em, vì sao cần tôn trọng tài sản của người khác?



LUYỆN TẬP

1. Em đồng tình hay không đồng tình với những ý kiến nào dưới đây? Vì sao?

- "Nhặt được của rơi, trả người đánh mất" là tôn trọng tài sản của người khác.
- Đã là bạn bè thân thiết thì có thể đọc thư của nhau mà không cần xin phép.
- Giúp bảo quản đồ dùng, vật dụng của nhau cũng là thể hiện tôn trọng tài sản người khác.
- Khi mượn đồ đạc của người lớn tuổi thì mới xin phép, còn mượn đồ của người nhỏ tuổi hơn thì không cần.
- Nói lời xin lỗi và tìm cách đền bù khi làm hư hỏng đồ đạc của người khác.

2. Nhận xét các hành động sau và đưa ra lời khuyên phù hợp

- Thấy bạn lấy đồ của người khác mà không xin phép.
- Thấy chị đang lên xem nhật kí của mình.
- Bạn lấy vật dụng của mình dùng, sau đó mới nói mượn.
- Thấy bạn nhặt được ví tiền trên đường và lẳng lặng cất vào cặp.

3. Xử lí tình huống

Tình huống 1

Nam rủ các bạn trong xóm sang nhà bác Trang để hái táo ăn mà không xin phép vì nghĩ rằng bác ấy là chị họ của bố mình.



Nếu là bạn của Nam, em sẽ làm gì?



KHÁM PHÁ

1. Quan sát tranh và trả lời câu hỏi



?

- Bạn nào trong tranh thể hiện sự tôn trọng tài sản của người khác?
- Em hãy kể thêm một số biểu hiện tôn trọng tài sản của người khác.

2. Đọc câu chuyện và trả lời câu hỏi

CHIẾC DÂY CHUYỀN BỊ RƠI

Trên đường đi học về, Nam nhặt được một chiếc hộp xinh xắn, bạn phát hiện ra trong đó có một chiếc dây chuyền vàng. Nhìn quanh, Nam không thấy ai cả, bạn đã mang chiếc hộp đó về nhà và nói với bố mong muốn trả lại của rơi cho người bị mất. Chiều hôm ấy, bố Nam đã đưa bạn ra trụ sở công an xã để nhờ các chú công an tìm và trả lại người đánh mất. Tin tức nhanh chóng được thông báo và chỉ một ngày sau người đánh rơi chiếc hộp đó đã tìm đến cơ quan công an để nhận lại đồ của mình.

Người đánh rơi là một bác trung tuổi, chiếc dây chuyền là món quà mà bác mua để dành tặng cho cô con gái sắp cưới của bác. Tìm lại được chiếc dây chuyền bác rất vui và xin các chú công an địa chỉ của gia đình Nam để cảm ơn.

Tình huống 2

Sau tiết học Giáo dục thể chất, Thắng phát hiện mình cầm nhầm áo khoác của Mạnh nhưng không đổi lại cho bạn vì nghĩ rằng áo đồng phục nào cũng giống nhau.

? Nếu là bạn của Thắng, em sẽ làm gì?

Tình huống 3

Thấy xe đạp của bạn Thanh để ở ngoài nắng, My định dắt xe của bạn vào chỗ có mái che gần đó. Tuy nhiên, Hồng lại bảo không nên làm thế vì đó là tài sản của người khác.

? Nếu em là My, em sẽ xử lí như thế nào?

Tình huống 4

Châu đang ở nhà thì chị Thu sang mượn vở ghi của chị gái mình. Nghĩ rằng chị Thu là bạn thân của chị nên Châu đã chạy đi tìm, lấy vở và giao cho chị Thu.

?

- a. Em có đồng ý với việc làm của Châu không? Vì sao?
- b. Nếu là Châu, em sẽ xử lí như thế nào?

4. Thuyết trình về ý nghĩa của việc tôn trọng tài sản của người khác

- a. Tại sao phải tôn trọng tài sản của người khác?
- b. Việc xâm phạm tài sản của người khác có được coi là vi phạm pháp luật không?
- c. Em đã và sẽ làm gì để thể hiện thái độ tôn trọng tài sản của người khác?



VẬN DỤNG

- 1. Hãy chia sẻ với các bạn những việc em đã làm thể hiện việc tôn trọng tài sản của người khác.
- 2. Em hãy nhắc nhở bạn bè, người thân tôn trọng tài sản của người khác.

LỜI KHUYÊN

*Tôn trọng tài sản mọi người,
Việc làm tốt đẹp bạn thời chớ quên.*

Chủ đề

THIẾT LẬP VÀ DUY TRÌ QUAN HỆ BẠN BÈ

Bài
9

EM LÀM QUEN VỚI BẠN BÈ

MONG ĐỢI

Học xong bài này, em sẽ:

- ★ Biết vì sao phải thiết lập quan hệ bạn bè.
- ★ Nhận biết được cách đơn giản để thiết lập quan hệ bạn bè.



KHỞ ĐỘNG

Tham gia trò chơi **Bắn tên**

Cách chơi: Khi quản trò hô to: "Bắn tên, bắn tên", hãy đáp lại rằng: "Tên gì, tên gì?". Quản trò sẽ gọi tên một bạn. Bạn đó phải hô được tên kèm từ láy âm đầu mô tả đặc điểm của bản thân.



– Cháu vẽ đẹp đấy, nhưng còn có cái không đẹp!

Hùng vội hỏi: Cái nào không đẹp, hả bác?

Bác Thành bảo:

– Cái không đẹp là bức tường của nhà trường đã bị vẽ bẩn, cháu ạ!

(Theo Tiếng Việt 2, tập 1, NXB Giáo dục Việt Nam, 2011)



a. Em hãy nêu hành vi gây phá hoại của công trong câu chuyện trên? Hành vi đó dẫn đến điều gì?

b. Hãy kể thêm các hành vi phá hoại của công trong trường học và đưa ra biện pháp để ngăn chặn hành vi đó.



LUYỆN TẬP

1. Em đồng tình hay không đồng tình với hành vi nào sau đây? Vì sao?

- Tài luôn nhớ tắt máy vi tính sau khi sử dụng ở phòng thực hành tin học.
- Dũng luôn nhớ cất dụng cụ thể thao sau khi kết thúc buổi học thể dục.
- Nam và một vài bạn nhà bà kẹo cao su lên ghế ngồi ở sân vận động khi xem bóng đá.
- Huệ cùng các bạn tham gia dọn vệ sinh ở bãi biển nhằm góp phần bảo vệ môi trường.
- Bình và nhóm bạn rủ nhau ra xem các anh ném đá vào tàu hoả chạy ngang qua.
- Lâm luôn để sách lên kệ đúng nơi quy định ở thư viện sau khi đã mượn sách để đọc.

2. Đưa lời khuyên

Tình huống 1

Thấy hoa phượng ở công viên gần nhà đang nở đỏ rực, công viên vắng vẻ vì đang là buổi trưa, Lan rủ Huệ bẻ vài cành để đem về nhà.



Nếu là Huệ, em sẽ khuyên Lan điều gì?

Tình huống 2

Trường tổ chức cho học sinh khối lớp 4 đi tham quan bảo tàng. Các bạn đang tham quan thì Nam rủ Bảo trèo lên trống đồng để chụp ảnh.



Nếu là Bảo, em sẽ khuyên Nam điều gì?



KHÁM PHÁ

1. Quan sát tranh và thực hiện yêu cầu



?

- Nêu các biểu hiện bảo vệ của công trong các bức tranh trên.
- Hãy kể thêm các biểu hiện bảo vệ của công.
- Vì sao phải bảo vệ của công?

2. Đọc câu chuyện sau và trả lời câu hỏi

ĐẸP MÀ KHÔNG ĐẸP

Thấy bác Thành đi qua, Hùng liền gọi:

– Bác Thành ơi, bác xem con ngựa châu vẽ có đẹp không? Trên bức tường trắng hiện ra những nét than đen vẽ hình một con ngựa đang leo núi.

Bác Thành nhìn bức vẽ rồi trả lời:

40

Tình huống 3

Đang đi thang máy trong chung cư, một nhóm bạn trẻ liên tục đùa nghịch, bấm vào bảng điều khiển.

? Nếu cùng ở trong thang máy, em sẽ khuyên các bạn điều gì?

3. Xử lý tình huống

Tình huống 1

Đang đọc sách trong thư viện, thấy một số hình ảnh mà mình rất thích, Toàn nói với Minh: “Đẹp quá! Tôi sẽ cắt mang về, chắc không ai biết đâu.”.

? Nếu là Minh, em sẽ làm gì?

Tình huống 2

Hôm nay, cả lớp đi tham quan công viên Bách Thảo, một số bạn trải giấy, báo lên cỏ để ngồi. Chợt Tâm phát hiện bên cạnh có biển cấm “Không dẫm lên bãi cỏ.”.

? Nếu là Tâm, em sẽ làm gì?



VẬN DỤNG

1. Hãy thiết kế một thông điệp để tuyên truyền về việc bảo vệ của công trong nhà trường mà em đang theo học và chia sẻ với bạn bè để cùng thực hiện.
2. Em hãy nhắc nhở bạn bè, người thân thực hiện bảo vệ của công.

LỜI KHUYÊN

*Của công nào của riêng ta
Giữ gìn, quý trọng mới là điều hay.*



EM NUÔI DƯỠNG QUAN HỆ BẠN BÈ

MONG ĐỢI

Học xong bài này, em sẽ:

- ★ Biết vì sao phải duy trì quan hệ bạn bè.
- ★ Nhận biết được cách đơn giản để duy trì quan hệ bạn bè.
- ★ Có quan hệ tốt với bạn bè ở trường học và làng xóm, phố.



KHỞ ĐỘNG

Nghe hoặc hát theo nhịp bài *Lớp chúng ta kết đoàn* của nhạc sĩ *Mộng Lân* và trả lời câu hỏi



?

- Tập thể lớp trong bài hát trên là một lớp học như thế nào?
- Các thành viên trong lớp đã làm gì để tạo nên một lớp học như thế?

2. Xử lý tình huống

Tình huống 1

Nhi thấy các bạn chơi nhảy dây rất vui, nhưng vì nhút nhát nên chỉ dám đứng nhìn.

? Nếu là Nhi, em sẽ làm như thế nào?

Tình huống 2

Hạnh có ít bạn bè nên khi gặp khó khăn Hạnh không biết phải làm thế nào.

? Nếu là bạn của Hạnh, em sẽ khuyên bạn thế nào?

3. Em làm quen bạn mới

Hãy thực hành các bước sau để làm quen và thiết lập quan hệ với bạn mới nhé!

Bước 1: Miệng cười tươi, ánh mắt thân thiện và nói lời xin chào.

Bước 2: Chủ động giới thiệu về bản thân mình.

Bước 3: Chọn một chủ đề để nói chuyện nhằm thể hiện sự quan tâm, chia sẻ với bạn.

*Một số chủ đề gợi ý như: sở thích, ước mơ, môn học yêu thích, môn thể thao đang chơi, món ăn yêu thích, trò chơi yêu thích, quyển sách đang đọc,...



VẤN DỤNG

1. Hãy kể tên người bạn mới của em và cách em đã làm quen với bạn ấy.
2. Hãy làm quen với các bạn mới ở nơi em thường đến.

LỜI KHUYÊN

Tình bạn là lá, là hoa
Làm quen cùng bạn hát ca vui đời
Tình bạn trong sáng tuyệt vời
Lung linh hơn cả bầu trời đêm sao.



KHÁM PHÁ

1. Kể chuyện theo tranh và trả lời câu hỏi

MÌNH LÀ BẠN BÈ



?

- a. Hào đã chủ động thiết lập quan hệ bạn bè như thế nào?
- b. Theo em, vì sao phải thiết lập quan hệ với bạn bè?

2. Quan sát tranh và trả lời câu hỏi





?

- a. Các bạn trong tranh đã dùng những cách nào để thiết lập quan hệ bạn bè?
b. Em hãy kể thêm một số cách khác để thiết lập quan hệ bạn bè.



LUYỆN TẬP

1. Em đồng tình hay không đồng tình với lời nói, việc làm của bạn nào dưới đây? Vì sao?

- a. Trang luôn chủ động nói chuyện và làm quen với các bạn mới.
- b. Khang thường rủ các bạn nhút nhát chơi cùng với cả lớp.
- c. Hoàng cho rằng làm quen bạn mới sẽ mất thời gian và phiền phức.
- d. Thảo chỉ làm quen với những bạn có cùng sở thích ca hát với mình.
- e. Hồng chủ động đề nghị giúp đỡ để các bạn mới làm quen với cả lớp.

Tình huống 3

Tuấn và Giang là đôi bạn thân cùng xóm. Từ ngày mẹ mất, gia đình Tuấn lâm vào hoàn cảnh khó khăn. Tuấn cảm thấy tự ti và luôn tránh mặt Giang.



? Nếu là Giang, em sẽ làm gì?

3. Ứng xử của em

Chọn cách ứng xử phù hợp với tình huống và giải thích lí do.

TÌNH HUỐNG	CÁCH ỨNG XỬ
A. Bạn em gặp khó khăn.	1. Giải thích, trình bày.
B. Bạn em mắc khuyết điểm.	2. Chia vui, chúc mừng.
C. Bạn em gặp chuyện vui mừng.	3. Bệnh vực, bảo vệ.
D. Bạn em có chuyện buồn phiền.	4. Khuyên bảo, góp ý.
E. Bạn em hiểu lầm và giận em.	5. Động viên, giúp đỡ.
G. Bạn em bị bắt nạt.	6. An ủi, khích lệ.

2. Xử lý tình huống

Tình huống 1

Trên đường đi học, Vinh và Thông thấy bạn Tuấn học cùng lớp đang bị hai bạn khác bắt nạt. Vinh muốn giúp Tuấn nhưng chưa biết làm cách nào. Thông liền ngăn Vinh vì sợ rắc rối.



?

- Em đồng ý với suy nghĩ của Vinh hay Thông? Vì sao?
- Nếu gặp trường hợp trên, em sẽ làm gì?

Tình huống 2

Hằng và Nhung là đôi bạn thân. Tuần trước, trong giờ kiểm tra Toán, Nhung không cho Hằng chép bài và yêu cầu bạn phải suy nghĩ tự làm. Từ đó, Hằng giận và không chơi với Nhung nữa vì cho rằng Nhung là người bạn không tốt.



?

- Em có đồng ý với suy nghĩ của Hằng hay không? Vì sao?
- Nếu là Nhung, em sẽ làm gì?



?

- a. Tranh nào thể hiện việc làm nhằm duy trì mối quan hệ bạn bè?
b. Em hãy nêu một số việc làm khác nhằm duy trì mối quan hệ bạn bè.



LUYỆN TẬP

1. Bày tỏ ý kiến

- Người bạn tốt là người ủng hộ mình mọi lúc, mọi nơi.
- Tình bạn đẹp giúp chúng ta thêm vui vẻ và ngày càng hoàn thiện bản thân.
- Chỉ cần xây dựng tình bạn ở trường học.
- Chỉ làm bạn với những người có cùng hoàn cảnh.
- Bạn bè phải giúp nhau cùng tiến bộ về mọi mặt.



KHÁM PHÁ

1. Đọc câu chuyện và trả lời câu hỏi

BỐN NĂM CÔNG BẠN ĐẾN TRƯỜNG

Nguyễn Thị Trang, học sinh lớp 4, Trường Tiểu học Duy Ninh, huyện Quảng Ninh, tỉnh Quảng Bình đã sớm chịu thiệt thòi khi đôi chân bị tật nguyền từ lúc mới chào đời. Trang không thể đi lại được, không thể tự đến trường như bạn bè. Nhưng Trang luôn tìm cách vượt qua khó khăn.



Thường mến và cảm phục trước hoàn cảnh của Trang, em Phạm Ngọc Trâm, bạn học cùng lớp với Trang đã giúp đỡ, công Trang đi học, kể cả lúc đi vệ sinh. Suốt bốn năm công bạn đi học, Trâm đã tiếp thêm động lực cho Trang vượt qua số phận. Khi hỏi về lí do vì sao quyết định giúp đỡ bạn, Trâm đã chia sẻ: "Thấy chân bạn bị khuyết tật, lúc đó có ít bạn chơi với Trang nên cháu đã kết bạn, giúp bạn đi học, công bạn ra sân chơi. Cháu thấy bạn rất thiệt thòi nhưng lại rất tốt bụng, hay giúp đỡ các bạn khác".

?

(Theo Thanh Hiếu/VOV-Miền Trung)

- Em có nhận xét gì về tình bạn của hai nhân vật trong câu chuyện trên?
- Theo em, tình bạn đẹp sẽ mang lại ý nghĩa gì đối với mỗi người?

2. Quan sát tranh và trả lời câu hỏi





VẬN DỤNG

1. Hãy liệt kê một số việc làm tốt và chưa tốt của em khi đối xử với bạn bè trong lớp học.
2. Hãy chia sẻ về một tình bạn đẹp của em. Em đã làm gì để duy trì mối quan hệ bạn bè tốt đẹp của mình?
3. Hãy chọn những bông hoa đẹp để tạo thành bình hoa Tình bạn.



LỜI KHUYÊN

Tình bạn là vạn bông hoa
Tình bạn là vạn bài ca muôn màu.

Chủ đề

QUÝ TRỌNG ĐỒNG TIỀN

Bài
11

EM QUÝ TRỌNG ĐỒNG TIỀN

MONG ĐỢI

Học xong bài này, em sẽ:

- ★ Nêu được vai trò của tiền.
- ★ Biết vì sao phải quý trọng đồng tiền.
- ★ Biết bảo quản và tiết kiệm tiền: mua sắm quần áo, đồ dùng, đồ chơi, quà bánh... đúng mức, phù hợp với hoàn cảnh gia đình.
- ★ Nhắc nhở bạn bè chỉ tiêu tiết kiệm.



KHỞ ĐỘNG

Tham gia trò chơi **Đoán mệnh giá tiền**

Cách chơi: Hãy kể tên các mệnh giá tiền của Việt Nam hiện nay, đội nào kể nhiều và chính xác hơn thì sẽ thắng cuộc.



? Tờ tiền Việt Nam nào hiện nay có mệnh giá nhỏ nhất, lớn nhất?



KHÁM PHÁ

1. Quan sát tranh và trả lời câu hỏi



?

- a. Các nhân vật trong tranh đang sử dụng tiền để làm gì?
- b. Em hãy nêu vai trò của tiền.

2. Đọc thông tin và trả lời câu hỏi

Thông tin 1

Gần trưa, các công nhân xây dựng vẫn phơi mình dưới cái nóng 36 – 37 độ C. Một lớp áo dài tay với một chiếc mũ bảo hộ lao động vẫn không thể đủ để chống chọi với cái nắng đã làm cháy da thịt họ. Những công việc vốn đã nặng nhọc lại cộng thêm thời tiết này nữa thì vất vả tăng lên gấp bội.

Áp lực từ nắng nóng có lẽ cũng chưa bằng áp lực của tiến độ, của cơm áo gạo tiền với những người lao động. Có việc để được thuê làm thì nắng mấy vẫn phải chịu.

Ông Đặng Xuân Tuấn – người lao động tự do – cho biết: “Bình thường, tôi vẫn về nhà ngủ trưa nhưng nay ăn vội các chè rồi đi chờ hàng cho người ta.”

Một bia giấy hay một nắp hộp bỏ đi nay lại được tận dụng để làm quạt cho người trông xe. Cô bán hàng nước thì đội khăn ướt lên đầu. Còn với người lái xe ô-mô công nghệ, hành trang không thể thiếu là chai nước uống. Mỗi người một cách để tự mình giải toả cái nóng.

Cũng chẳng lạ lắm gì khi những bóng râm hay khu vực dưới các chân cầu vẫn là những điểm dừng đỗ và nghỉ trưa lí tưởng với nhiều người lao động.

(Theo <https://vtv.vn/xa-hoi/nguoi-dan-lao-dong-vat-va-muu-sinh-duoi-nang-nong-20220628052729641.htm>)

Thông tin 2

Câu chuyện của chị Đỗ Thuý Liên (quê tỉnh Kiên Giang) làm nghề thợ hồ: Chị Liên chia sẻ: “Làm nghề này, ngày nào cũng phải tiếp xúc với khối lượng lớn gạch, cát, xi măng và bụi bặm nơi công trình. Hơn thế, chuyện bị gạch rơi vào người, giẫm phải đinh, đá bắn vào mắt có thể xảy ra bất cứ lúc nào.”

Chị Liên kể: “Có lần, trong lúc chuyển gạch để xây tầng 2 của một ngôi nhà, tôi bị gạch rơi vào đầu, phải vào bệnh viện khâu tới gần chục mũi. Vừa chịu đau, vừa mất tiến công, tiến viện lại không ai lo cho mình, vất vả vô cùng.”. Thế nhưng, vừa xuất viện được vài tuần, vết thương chưa lành hẳn, chị Liên lại vội vàng trở lại công trình cùng chống mệt mỏi lao động mưu sinh.

(Theo <http://www.baodongnai.com.vn/dong-nai-cuoi-tuan/202009/lao-dong-tu-da-vat-va-muu-sinh-3020578/index.htm>)

3. Xử lí tình huống

Tình huống 1

Hùng nói với em sẽ sử dụng tất cả số tiền được lì xì để chơi điện tử và mua đồ chơi mới, nếu còn chưa đủ thì sẽ xin thêm tiền bố mẹ.

? Em sẽ khuyên Hùng như thế nào?

Tình huống 2

Kim kể với em là vừa được mẹ mua cho bộ quần áo mới nhưng Kim lại không thích nên sẽ xin mẹ mua bộ khác.

? Em sẽ khuyên Kim như thế nào?

Tình huống 3

Mẹ hỏi ý em về việc mua thêm một cái mũ đẹp để đi dã ngoại với lớp vào tuần sau. Trong khi, em đã có hai cái mũ cũ và còn dùng tốt.

? Em sẽ làm gì trong trường hợp này?



VẬN DỤNG

1. Em hãy sưu tầm và kể một câu chuyện về quý trọng tiền.
2. Chia sẻ những việc em đã và sẽ làm để bảo quản, tiết kiệm tiền.
3. Nói chuyện với bố hoặc mẹ và hỏi bố mẹ về sự vất vả khi kiếm tiền.

LỜI KHUYÊN

*Đồng tiền đâu dễ làm ra
Đó là nước mắt, đó là mồ hôi.
Em ngoan chớ có đũa đòi
Hãy cùng tiết kiệm đắp bồi tương lai.*

Thông tin 3

Hàng ngày hết làm ngoài đồng, chị Lan lại đạp xe xuôi ngược mua vở chai, phế liệu. Mấy đứa con ở nhà tự lo cho nhau, bảo ban nhau học hành. Chị Lan gạt mồ hôi lấm tấm trên mặt nói: "Khi đi mua vở chai, phế liệu tôi luôn hỏi xin chủ nhà những bộ sách cũ về cho con. Người ta thường đôi khi cho thêm những mẫu bút chì, giấy viết, mình đem về đóng thành vở để viết, tiết kiệm được đồng nào mừng đồng đó, để dành dụm nuôi con lâu dài."

(<https://tuoitre.vn/lam-lu-nuoi-con-an-hoc-nen-nguoi-540357.htm>)

?

- a. Theo em, đâu là những khó khăn của người lao động khi kiếm tiền?
- b. Vì sao em phải quý trọng đồng tiền?

3. Quan sát tranh và thực hiện yêu cầu



1



2



3

Chủ đề

QUYỀN VÀ BỔN PHẬN CỦA TRẺ EM

Bài
12

EM THỰC HIỆN QUYỀN VÀ BỔN PHẬN CỦA TRẺ EM

MONG ĐỢI

Học xong bài này, em sẽ:

- ★ Kể được một số quyền và bổn phận cơ bản của trẻ em.
- ★ Biết vì sao phải thực hiện quyền và bổn phận của trẻ em.
- ★ Thực hiện được quyền và bổn phận của trẻ em phù hợp với lứa tuổi.
- ★ Nhắc nhở, giúp đỡ bạn bè thực hiện quyền và bổn phận trẻ em.



KHỞI ĐỘNG

Em hãy kể tên một số ngày lễ, tết dành cho trẻ em và nêu một số hoạt động thường diễn ra trong các ngày lễ, tết đó.





?

- a. Em hãy lựa chọn hình ảnh phù hợp với việc biết bảo quản, tiết kiệm tiền.
b. Em hãy kể thêm các cách khác để bảo quản, tiết kiệm tiền.



LUYỆN TẬP

1. Bày tỏ ý kiến

Em đồng tình hay không đồng tình với việc làm nào dưới đây? Vì sao?

- a. Thấy một chiếc bút màu sắp gãy, Hoa liền mạnh tay làm hỏng để mẹ mua cho hộp bút màu mới.
b. Nam không chú ý đến tờ 1 000 đồng vì cho rằng nó không có giá trị.
c. Thấy chiếc cặp đẹp, Ngọc nằng nặc đòi mẹ mua cho bằng được, mặc dù chiếc cặp ở nhà vẫn còn dùng tốt.
d. Hùng cân nhắc rất kỹ việc sử dụng tiền tiết kiệm để mua đồ chơi.
e. Biết hoàn cảnh gia đình khó khăn, Lan nói với mẹ: "Mặc lại quần áo cũ vẫn được mẹ à!".
g. Hoa xếp ngay ngắn những tờ tiền mẹ cho và trân trọng nó vì đây là công sức lao động vất vả của mẹ.

2. Bày tỏ ý kiến

- Mua sắm quần áo, đồ dùng, đồ chơi, quà bánh,... đúng mức, phù hợp với hoàn cảnh gia đình chính là thể hiện việc quý trọng đồng tiền.
– Biết bảo quản đồ dùng cá nhân và gia đình là biểu hiện của quý trọng đồng tiền.
– Tiết kiệm tiền mà mình có cũng là quý trọng đồng tiền.
– Trẻ em chưa làm ra tiền nên không cần phải quý trọng đồng tiền.

- ?
- Em có suy nghĩ như thế nào về các ý kiến trên?



7

- a. Các bạn trong tranh đã thực hiện quyền và bổn phận nào?
- b. Hãy kể một số quyền và bổn phận của trẻ em mà bản thân đã thực hiện.

2. Bày tỏ ý kiến

Em đồng tình hay không đồng tình với các ý kiến về quyền và bổn phận của trẻ em dưới đây:

- Trẻ em cần được người lớn chăm sóc nên không phải thực hiện bổn phận gì.
- Trẻ em cần tôn trọng quyền, danh dự và nhân phẩm của người khác.
- Trẻ em được ưu tiên tiếp cận, sử dụng dịch vụ phòng bệnh, khám bệnh, chữa bệnh.
- Trẻ em có quyền đi học, đến trường và được tạo điều kiện để học tập tốt.
- Cần thực hiện quyền của trẻ em, vì trẻ em là tương lai của mỗi quốc gia, dân tộc.

3. Xử lý tình huống

Tình huống 1

An có năng khiếu và đam mê vẽ tranh, vì vậy An muốn bố mẹ đăng kí cho em tham gia lớp học vẽ để phát triển tài năng. Tuy nhiên, bố mẹ lại đăng kí cho An học đàn.

? Nếu là An, em sẽ ứng xử như thế nào?

Tình huống 2

Vì hoàn cảnh gia đình khó khăn, mẹ vừa sinh thêm em bé nên bố muốn Huệ học xong tiểu học thì nghỉ ở nhà trông em cho bố mẹ đi làm.

? Nếu là Huệ, em sẽ ứng xử như thế nào?

Tình huống 3

Hiền muốn đề xuất với nhà trường để tổ chức các chuyên đề giúp học sinh phòng tránh xâm hại. Tuy nhiên, Hiền băn khoăn không biết mình có quyền đề xuất vấn đề này không.

? Nếu là bạn của Hiền, em sẽ ứng xử như thế nào?



KHÁM PHÁ

1. Quan sát tranh và trả lời câu hỏi

Anh không được phép đánh đập trẻ nhỏ, dù đó là con của anh.



1

Em rất thích đến trường, đi học thật là vui.



2

Đây là điều chúng em muốn nói.



3

Ăn nhiều vào cho khỏe con nhé!



4

?

- a. Các tranh trên nói đến các quyền nào của trẻ em?
b. Em hãy kể thêm các quyền khác của trẻ em.

2. Em hãy đọc 5 Điều Bác Hồ dạy thiếu niên, nhi đồng và trả lời câu hỏi

5 ĐIỀU BÁC HỒ DẠY

1. Yêu Tổ quốc, yêu đồng bào
2. Học tập tốt, lao động tốt
3. Đoàn kết tốt, kỉ luật tốt
4. Giữ gìn vệ sinh thật tốt
5. Khiêm tốn, thật thà, dũng cảm

?

- Bác Hồ đã dạy trẻ em cần thực hiện những bốn phận nào?
- Em hãy kể thêm một số bốn phận mà trẻ em cần thực hiện.

3. Đọc ý kiến và trả lời câu hỏi

- Thực hiện tốt quyền trẻ em, giúp trẻ em được phát triển toàn diện về thể chất và tinh thần.
- Thực hiện tốt quyền trẻ em, giúp trẻ em được bảo vệ, chăm sóc, giáo dục, vui chơi, giải trí, được sống và phát triển lành mạnh, bình đẳng, hạnh phúc.
- Hiểu biết quyền trẻ em, giúp em bảo vệ lợi ích chính đáng của bản thân và tôn trọng quyền của người khác.
- Thực hiện tốt các bốn phận của trẻ em sẽ giúp chúng ta được rèn luyện để trở thành những công dân có ích cho bản thân, gia đình và xã hội.
- Thực hiện tốt các bốn phận của trẻ em giúp em được mọi người yêu quý hơn.
- Chúng ta cần thực hiện tốt các bốn phận của trẻ em, vì đó là trách nhiệm của trẻ em và cũng nhằm để thể hiện quyền trẻ em.

?

- Vì sao phải thực hiện quyền và bốn phận của trẻ em?
- Em hãy nêu thêm ý nghĩa của việc thực hiện quyền và bốn phận của trẻ em.



LUYỆN TẬP

1. Quan sát tranh và trả lời câu hỏi



MỤC LỤC

	Trang
Lời nói đầu	3
Hướng dẫn sử dụng sách	4
Chủ đề: Biết ơn người lao động	5
Bài 1. Người lao động quanh em	5
Bài 2. Em biết ơn người lao động	9
Chủ đề: Cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn	13
Bài 3. Em nhận biết sự cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn	13
Bài 4. Em thể hiện sự cảm thông, giúp đỡ người gặp khó khăn	18
Chủ đề: Yêu lao động	24
Bài 5. Em yêu lao động	24
Bài 6. Em tích cực tham gia lao động	29
Chủ đề: Tôn trọng tài sản của người khác	35
Bài 7. Em tôn trọng tài sản của người khác	35
Chủ đề: Bảo vệ của công	39
Bài 8. Em bảo vệ của công	39
Chủ đề: Thiết lập và duy trì quan hệ bạn bè	43
Bài 9. Em làm quen với bạn bè	43
Bài 10. Em nuôi dưỡng quan hệ bạn bè	47
Chủ đề: Quý trọng đồng tiền	53
Bài 11. Em quý trọng đồng tiền	53
Chủ đề: Quyền và bổn phận của trẻ em	59
Bài 12. Em thực hiện quyền và bổn phận của trẻ em	59
Bảng giải thích thuật ngữ	65
Danh sách ảnh sử dụng	66

Tình huống 4

Thấy Hoa tươi cười chào hỏi các bác bảo vệ, lao công của trường, Thuý nói với Hoa rằng: “Chúng mình chỉ cần lễ phép, chào hỏi thầy cô giáo thôi, việc chào hỏi các bác bảo vệ, cô lao công là không cần thiết.”

? Nếu là Hoa, em sẽ ứng xử như thế nào?

Tình huống 5

Lan kể với bạn việc được mẹ giao dọn dẹp nhà cửa, nhặt rau, nấu cơm nhưng Lan cho rằng mình còn nhỏ nên không phải làm.

? Nếu là bạn của Lan, em sẽ khuyên Lan như thế nào?

Tình huống 6

Trước khi rời khỏi lớp học, An luôn nhớ tắt quạt và bóng đèn. An còn nhắc nhở các bạn trong lớp cùng thực hiện nhưng Hiếu cho rằng đây là việc của các chú bảo vệ, mình không cần thiết phải làm.

? Nếu là An, em sẽ khuyên Hiếu như thế nào?



VẬN DỤNG

1. Chia sẻ với bạn về một lần em được giúp đỡ thực hiện quyền và một số bổn phận mà em đã thực hiện.
2. Em cùng bạn xây dựng bảng nói về một số quyền và bổn phận của trẻ em bằng các từ dễ nhớ. Sau đó dán ở cuối lớp để thực hiện và nhắc nhở bạn bè cùng thực hiện.

LỜI KHUYÊN

Trẻ em như búp trên cành
Biết ăn, biết ngủ, biết học hành là ngoan.
(Hồ Chí Minh)

BẢNG GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ

Thuật ngữ	Giải thích	Trang
Bốn phần	Phần việc phải làm phù hợp với lứa tuổi theo chuẩn mực đạo đức.	59, 61, 63, 64
Cảm thông	Hiểu và chia sẻ với hoàn cảnh và tâm trạng của người khác.	13, 14, 15, 16, 18, 21, 22, 23, 24
Duy trì quan hệ	Giữ cho mối quan hệ không bị giảm sút hoặc mất đi.	43
Quyền	Điều mà pháp luật hoặc xã hội công nhận được hưởng, được làm, được đòi hỏi.	59, 60, 61, 62, 63, 64
Tài sản	Của cải vật chất và tinh thần của một người hoặc một tổ chức cụ thể.	35, 36, 37, 38
Thiết lập quan hệ	Xây dựng, tạo ra mối quan hệ mới giữa người với người.	43, 44, 45, 46

DANH SÁCH ẢNH SỬ DỤNG

Trang	Số thứ tự ảnh	Mã ảnh	Nguồn trích dẫn
39	1	1197864289	https://www.shutterstock.com
39	2		https://www.baokontum.com.vn/huong-ve-bien-dao-que-huong/nhung-nguoi-gieo-chu-noi-dau-song-15163.html
39	3		https://truyenhinhvov.vn/that-dang-tiec-neu-du-lich-sai-gon-ma-khong-den-thao-cam-vien-164201209165347861.htm
39	4		https://www.gpsmycity.com/attractions/war-remnants-museum-24277.html

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Địa chỉ: 280 An Dương Vương, Phường 4, Quận 5, TP Hồ Chí Minh

Điện thoại: (028) 38 301 303 - 39 381 382 | Fax: (028) 39 381 382

Email: mxh@hcmue.edu.vn

Website: www.mxh.hcmue.edu.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc - Tổng biên tập

LÊ THANH HÀ

Biên tập:

MAI THU TRANG - NGUYỄN THỊ THUY LINH

Trình bày bìa:

TRẦN TIÊU LÂM

Thiết kế sách và vẽ minh họa:

GIÁP THỊ HỒNG NHUNG

Sửa bản in:

NGUYỄN ĐÌNH CÔNG

Tổ chức bản thảo và chịu trách nhiệm bản quyền nội dung:

CÔNG TY CỔ PHẦN ĐẦU TƯ XUẤT BẢN - THIẾT BỊ GIÁO DỤC VIỆT NAM

Chủ tịch Hội đồng Quản trị: NGUYỄN NGỌC TRẦN ÁI

Tổng Giám đốc: VŨ BÁ KHÁNH

Địa chỉ: Tầng 5, toà nhà hỗn hợp AZ Lân Viên, 107 đường Nguyễn Phong Sắc,

P. Dịch Vọng Hậu, Q. Cầu Giấy, TP. Hà Nội.

Trong sách có sử dụng một số hình ảnh trên internet. Trân trọng cảm ơn các tác giả.

ĐẠO ĐỨC 4

Mã số:

ISBN:

In ..., khổ 19 x 26,5cm, tại

Địa chỉ:

Số xác nhận đăng kí xuất bản:

Quyết định xuất bản số:

In và nộp lưu chiểu năm 2021

Mang cuộc sống vào bài học
Đưa bài học vào cuộc sống



Sách giáo khoa Đạo đức 4 được biên soạn nhằm giúp học sinh lớp 4 học tập, rèn luyện theo các chuẩn mực đạo đức, các quy định của pháp luật và kĩ năng sống cần thiết, phù hợp với lứa tuổi.

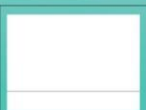
Nội dung sách bao gồm 12 bài theo 8 chủ đề đã được quy định trong Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Mỗi bài được thiết kế thành các hoạt động học tập đa dạng, hấp dẫn, phù hợp với học sinh lớp 4.

Sách được trình bày đẹp, với những hình vẽ sinh động, hấp dẫn, màu sắc tươi sáng, giúp cho học sinh học tập hứng thú, tích cực và hiệu quả.

Cuốn sách được biên soạn bởi tập thể tác giả – những nhà khoa học, nhà giáo tâm huyết, giàu kinh nghiệm về lĩnh vực giáo dục đạo đức, giáo dục kĩ năng sống cho học sinh tiểu học.

SỬ DỤNG
TEM CHỐNG GIẢ

1. Quét mã QR hoặc dùng trình duyệt web để truy cập website bộ sách Cánh Diều: www.hoc10.com
2. Vào mục Hướng dẫn (www.hoc10.com/huong-dan) để kiểm tra sách giả và xem hướng dẫn kích hoạt sử dụng học liệu điện tử.



Toàn bộ Ebook có trên website Blogtailieu.com đều có bản quyền thuộc về tác giả, **Blog Tài Liệu** không thu hay yêu cầu khoản phí nào, khuyến khích các bạn nếu có khả năng hãy mua sách để ủng hộ tác giả. **Blog Tài Liệu** Trân trọng cảm ơn các bạn quan tâm trang blogtailieu.com

SHOPEE.VN

TIKI.VN

HƯỚNG DẪN TẢI BẢN ĐẸP

[Blogtailieu.com/huong-dan-co-ban](https://blogtailieu.com/huong-dan-co-ban)

Nội dung cập nhật liên tục trên blog tài liệu

Nguồn tài liệu:

Học10. vn

Hành trang số. nxbgd. vn